

เทศน์เช้า วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรมๆ เรามาถวายนานๆ ถวายนานเพื่อเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง เลี้ยงปากเลี้ยงท้องมาเพื่อดำรงชีวิตไว้ ดำรงชีวิตไว้เพื่อประพฤติปฏิบัติ ถ้าใครรู้จักการประพฤติปฏิบัติ การประพฤติปฏิบัติคือการตัดแปลงตนเอง การตัดแปลงตนเองมันก็ต้องมีจิตนิสัยมีมา การตัดแปลงตัวเอง เขาตัดไม้ เขาพยายามตัดไม้ เขาสนใจไฟของเขา เขาพยายามทำของเขาให้ เข้ารูปเข้ารอยของเขา

ไฉนก็เหมือนกัน ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกให้ปล่อยวางๆ คำว่า “ปล่อยวางๆ” ปล่อยวางอะไร อะไรปล่อยวาง ปล่อยวาง ปล่อยวางมันก็อากาศใจ มันก็วัตถุใจ มันตั้งอยู่ที่นั่นมันก็ปล่อยวางของมัน มันไม่ใช่ชีวิตจิตใจของมันหรอก

แต่จิตใจของคน จิตใจของคนมันมีสุขมีทุกข์ มันมีอิฉาวิชา มันมีความมักมากอยากใหญ่ มันเหยียบย่ำคนอื่น นี่เพราะอะไร เพราะว่ามันมีกิเลสตัณหาความทะยานอยากใจ มันเป็นสิ่งมีชีวิตใจ

สิ่งมีชีวิตใจนะ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนเข้ามาที่ใจของมนุษย์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภว่าสัตว์ขันธ์สัตว์ คำว่า “สัตว์ขันธ์สัตว์” สัตว์โลก สัตตะผู้ ข้อง ผู้ข้อง ใครมันข้อง วัตถุสิ่งใดมันไม่ข้องใดๆ ทั้งสิ้น มนุษย์สร้างทั้งนั้น มนุษย์สะสมมันมา มนุษย์สะสมขึ้นมา เห็นไหม

เวลาในโลกนี้มีการเปลี่ยนแปลง สภาวะแวดล้อม สภาวะแวดล้อมที่เสียหาย เสียหาย เพราะคนนี่แหละ แล้วคนที่เอารัตเอาเปรียบมาก คนที่มีทรัพย์มาก ดูการทำเหมืองแร่ต่างๆ ทำลายสภาวะแวดล้อมทั้งนั้นนะ แต่เขาได้ประโยชน์คนเดียวไง แต่คนทั้งโลกต้องมารับผิดชอบ เหมือนกัน คนทั้งโลกต้องมารับผิดชอบสภาวะแวดล้อมอย่างนั้น แต่ถ้าคนมันมีเมตตาณะ มัน ก้าวรแต่น้อยลง พยายามอย่าให้ทำแล้วเสียหาย ถ้าเขาทำของเขาได้ แต่อย่างว่าแหละ ทุนนิยม

ทุนนิยมมีการแข่งขัน มีการแข่งกัน ถ้าที่ไหนมีการแข่งขัน ที่นั่นจะมีการคิดค้น มันจะเจริญออกมา
งามขึ้นมา เพราะมันมีการแข่งขันไง

แต่เวลาความเป็นธรรมๆ เป็นธรรมผู้เสียสละๆ พอผู้เสียสละ เขาบอกเป็นผู้ที่เสียหาย ผู้
ที่ขาดทุน ผู้ที่เสียสละๆ

คำว่า “เสียสละ” มันเสียสละในหัวใจนะ มันเสียสละได้หรือไม่ ก็เลสเต้นหาความทะยาน
อยากมันยอมใคร คนสองคนคุยกันไม่ได้หรอก คนสองคนนะ เดี่ยวก็มีเรื่อง แล้วเวลาคนคน
เดี่ยวความคิดมันยังกระทบกระทั่งกันในหัวใจเลย ถ้ากระทบกระทั่งในหัวใจ เห็นไหม เวลา
กระทบกระทั่งกันในหัวใจเราก็ไม่รู้ว่านั้นคืออะไร

เวลามันคิดขึ้นมา คิดขึ้นมาเจ็บแสบปวดร้อนในใจทั้งสิ้น ธรรมะขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าสอนเข้ามาที่นี้แหละ สอนเข้ามาที่หัวใจของสัตว์โลก สอนเข้ามาที่หัวใจของ
เรา

ถ้าหัวใจของเราเวลาเวียนว้ายตายเกิดในวัฏฏะมันมีอำนาจวาสนามากน้อยขนาดไหน
ถ้ามีอำนาจวาสนามา เกิดมาบุญพาเกิด มันสว่างไปมืด มันมืดไปสว่างไง ถ้าคนที่สว่างมา
สว่างมาเขาเกิดมาด้วยความเพียบพร้อม ถ้าเขาต่อเนื่องกันไป เห็นไหม

ในพระไตรปิฎกนะ หมอชีวกต่างๆ พ่อแม่คลอดมาแล้วไม่มีปัญญาเลี้ยง เอาไปทิ้งถัง
ขยะ เอาไปทิ้งถังขยะ พระเจ้าพิมพิสารไปตรวจไปเจอในถังขยะ ไปเก็บมาเลี้ยง เวลาคนเกิดมาๆ
เกิดมาพ่อแม่ไม่ดูแล เกิดมาพ่อแม่ยากจน เกิดมา แต่เขาเป็นคนดีได้ เขาเป็นเอกบุรุษของโลก
ก็ยังมีเลย นี่ไง มามีมืดไปสว่าง

เวลามามีมืดๆ มามีมืดมาด้วยความทุกข์ความยาก ความทุกข์ความยากขนาดไหน ถ้าเรามี
สติปัญญานะ ถ้ามีสติปัญญามันแก้ไขไปจากที่นี้แหละ มันไม่บีบคั้นหัวใจของเรา

แต่ถ้ามันไม่มีสติปัญญาขึ้นมา โทษนะ เวลาโทษสังคม สังคมรังแกๆ พ่อแม่รังแกเราๆ
แล้วเราล่ะ

คนเราเวลาเกิดมาพ่อแม่จะทุกข์ยากขนาดไหน แต่ถ้าเขามีสติมีปัญญาของเขา เห็นไหม
กรรมพาเกิดๆ เราต้องมีเวรมีกรรมร่วมกัน เพราะอะไร เพราะขนาดมีเวรมีกรรมร่วมกัน เราเกิด

เป็นพ่อเป็นแม่ พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก พ่อแม่ที่เสียสละมากน้อยขนาดไหน พ่อแม่ให้ชีวิตนี้มานะ ให้ชีวิตนี้มานั้นก็สาธุ ขอบบุญขอบคุณอยู่แล้ว แล้วเรามีสติปัญญาของเราขนาดไหนเราก็สร้างเนื้อสร้างตัวเราขึ้นมา มามีดไปสว้าง ไปสว้างขึ้นมาเป็นเอกบุรุษของเรา

มาสว้างไปมีด มานี้สว้างจำเลย แต่ตีโพยตีพายไปหมด สังคมรังแกเรา โทษคนอื่นหมดเลย ไม่เคยโทษตัวเองเลย

ถ้ามันจะโทษตัวเองมันต้องดัดแปลงที่ตัวเองนี่ มันต้องมีสติปัญญาที่นี้ ถ้ามีสติปัญญาที่นี้ นี่ไง ถ้ามีสติปัญญาที่นี้ อากา ๓๒ เหมือนกัน มีทุกอย่างพร้อม ทำอะไรก็ได้ จะทำอย่างไรก็ได้ ถ้าจะทำนะ แล้วทำด้วยสติด้วยปัญญา ทำของเราด้วยความพากเพียรความหมั่นเพียรของเรา สร้างสมอาชีพของเราขึ้นมา ถ้ามันเป็นประสบความสำเร็จ เห็นไหม

แล้วคนที่มีอำนาจวาสนาเขาเสียสละของเขา เศรษฐีที่เขาเป็นธรรมนะ เขาพยายามช่วยสังคม เขาพยายามจะดูแลสังคม เขาช่วยคนอื่นไง พอช่วยคนอื่นแล้วมันมีความสุข นี่บุญ เวลาช่วยคนอื่นแล้วมีความสุข

ไอ้คนที่มึนโง่เลอะตื้อหาความทะยานอยากมันจะกอบโกย แล้วกอบโกยไม่กอบโกยเปล่าๆ นะ กอบโกยแล้วมานั่งทุกข์ใจใจ อยู่นก็ยังไม่พอใจ นี่ก็ยังไม่พอใจ ไม่พอใจใดๆ สักอย่างเลย

แต่เศรษฐีที่เขาเป็นธรรมๆ นะ เขาช่วยเหลือสังคม เขามีอำนาจวาสนาบารมีของเขา สังคมที่ไหนก็ชื่นชมเขา ถ้าชื่นชมเขาเพราะอะไร เพราะเขาทำคุณงามความดีของเขา นี่ไง ถ้าใจเป็นธรรมๆ สิ่งที่ได้มาๆ ได้มาเพื่อประโยชน์สังคม

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเรามีสติปัญญา เราฟังธรรมๆ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คนเกิดมาเสมอภาคกัน คนเกิดมาเท่ากัน ไม่มีใครสูงต่ำกว่าใครทั้งนั้นนะ เว้นไว้แต่วาสนาของคน วาสนาของคนนะ เขาวนปัญญาของคนใจ

ถ้าเขาวนปัญญาของคน คนมีอำนาจวาสนานะ เกิดมาทำไม พอเริ่มคิดว่าเกิดมาทำไม มันเริ่มแสวงหาแล้ว ไซ้ เราเกิดมาเป็นคน คนมีปากมีท้อง เราต้องมีอาชีพหน้าที่การงานของเรา ถ้ามีอาชีพหน้าที่การงานของเรา พระพุทธศาสนา ปู่ย่าตายายของเรานับถือพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา คนที่หวังบุญหวังกุศลเขาจะเสียสละของเขา

นี่ไง เราเป็นสมณะ สมณะผู้ที่เห็นภัยในวัฏสงสาร เราจะมาค้นคว้าหาจิตใจของตน อາชีพออย่างนั้นนะสมณสาธูป สมณสาธูป ห้ามใช้ชีวิตแบบฆราวาส ถ้าห้ามใช้ชีวิตแบบฆราวาส ก็ไม่มีอาชีพอ ไม่มีการกระทำใดๆ ทั้งสิ้น เลี้ยงชีพด้วยปลีแข่ง

นี่ไง เขาเสียสละของเขา เราอาศัยความที่เขาต้องการบุญกุศลของเขา นี่การส่งเสริม ดูแลกัน นี่ไง ถ้าเราเลี้ยงชีพด้วยปลีแข่ง เราได้สิ่งนี้มา

ถ้าเราว่าเราต้องขวนขวาย ต้องอะไร

สิ่งใดๆ ก็แล้วแต่มันเป็นอนิจจังทั้งสิ้น ข้าวปลาอาหารมันต้องหุงหานะ มันสำเร็จมาไม่ได้ หรอก มันต้องมีคนทำมันขึ้นมา แล้วมันจะมากักตุนไว้ เรามีมือนี้เราจะมีกินตลอดชาติ ไม่มี หรอก มันเป็นอนิจจัง มันเสีย มันบูด มันเน่า แต่ถ้าในปัจจุบันนี้มันก็เป็นอาหารในมือปัจจุบันนี้ แล้วมือต่อไปเราก็ต้องแสวงหาต่อไป นี่ในปัจจุบันๆ ไง

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเรามีสติปัญญาขึ้นมา เรามีสติปัญญาในปัจจุบันนี้ เราก็ไม่ไปตั้ง อนาคตมาให้เป็นความทุกข์ความยาก เราก็ไม่คิดถึงอดีตที่มันเข้าใจเสียใจอยู่นั้น นั่นทิ้งไปหมดแล้ว แล้วในปัจจุบันนี้ทำคุณงามความดีขนาดนี้ ถ้าคุณงามความดีขนาดนี้ พຼ່ງนี้ต่อไปมัน จะดีขึ้นไปเรื่อยๆ ถ้ามันดีของมันได้ มันดีไม่ได้เพราะเราไปเหนียวรั้งมาตลอดไง นี่ปัจจุบันนี้

ฉะนั้น สิ่งใดก็แล้วแต่สะสมไว้ไม่ได้ สะสมไว้มันไม่เป็นประโยชน์กับใครทั้งสิ้น แต่ถ้ามัน เสียสละ เสียสละไป แต่กิเลสตัณหาความทะยานอยากในหัวใจมันสะสม มันมักมาก มันอยาก ใหญ่ ใหญ่แล้วมันไม่ได้ใหญ่หรอก ไม่ได้ใหญ่เพราะอะไร เพราะการคิดอย่างนั้นมัน เหยียบย่ำหัวใจของตน

แต่ถ้าธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เสียสละหมด แม้แต่ยศถาบรรดาศักดิ์จะได้เป็นกษัตริย์ก็เสียสละทั้งสิ้น ไม่ต้องการใดๆ ทั้งสิ้น เพราะมันเป็นการผูกพัน

หวังมือ หวังเท้า หวังคอ บ่วงตราสังขที่เขาสั่งขี้ไว้มันแกะไม่ได้ มันแกะไม่ได้เพราะอะไร เพราะมันติดมันพอใจ มันอยากได้ แต่ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา เขาแกะออกมา องค์สมเด็จพระ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเจ้าของชายสิทธิ์ตะยังทั้งเลย ทั้งเสร็จแล้วมาค้นคว้า มาหาความจริงในใจของตน ถ้าหาความจริงในใจของตนมันเป็นขึ้นมาจริง เห็นใหม่ สิ่งที่มีมันเป็นจริงขึ้นมาในหัวใจ

เวลาเราคิด เกิดมาทำไม เกิดมาทุกข์มายาก การเกิดมานะ ใครจะแสวงหามากน้อย ขนาดไหน ชีวิตนี้ต้องมีการพลัดพรากเป็นที่สุด ตายหมด เวลาตายไปแล้ว สิ่งที่ได้มา ได้มาด้วยอะไร ได้มาด้วยความเป็นธรรมๆ ได้มาด้วยความเป็นธรรมนี้เป็นบุญเป็นกุศลเพื่อสังคมต่อไป นี้ไง เพื่อสังคมต่อไป ตัวเองก็มีอำนาจวาสนาบารมี

ที่มีวาสนาบารมีนะ เทวดาบนสวรรค์นะ บางทีเทวดาบางองค์ อู้ฮู! บริวารมหาศาลเลย เทวดาบางองค์ไม่มีใครเป็นพวกเลย นี่มันทำดีของมัน ทำดีของเขาอย่างไร นี่พูดถึงว่ามีอำนาจวาสนาบารมีนะ

แล้วมามีดีไปสว่าง มาสว่างไปมืด หัวใจนี้ เราเกิดเป็นมนุษย์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเลย การเกิดเป็นมนุษย์นี้แสนยาก แต่เพราะเราได้สร้างสมบุญญาธิการ มนุษย์สมบัติ คือ ๕ เราเคยให้อภัย เราเคยช่วยเหลือเจือจานสัตว์โลก เราไม่โกหกมดเท็จ เราไม่ผิดลูกเมียของใคร เราไม่โกหกมดเท็จใคร เราไม่ดื่มน้ำเมา นี่มนุษย์สมบัติ ถ้ามนุษย์สมบัติของใคร อ่อนแอ อายุสั้น ถ้ามนุษย์สมบัติของใครเข้มแข็ง อายุยืนยาว อายุมันเป็นข้อเท็จจริงทั้งนั้นนะ มันมีที่ไปที่ไปทั้งสิ้น

เกิดเป็นมนุษย์นี้แสนยาก แล้วเราได้เกิดเป็นมนุษย์แล้ว ถ้าเกิดเป็นมนุษย์แล้วมีคุณค่าในต้นทุน ต้นทุนชีวิต พอดันทุนชีวิตขึ้นมาแล้วชีวิตทำอะไร ชีวิตเพื่อโลกไฉน ชีวิตเพื่อโลกนี้ใหม่ อยู่กับเขาใหม่ อยู่กับสังคมใหม่ ให้รักกันไปใหม่

แต่ถ้าชีวิตเป็นพระโพธิสัตว์ เขาอยู่เพื่อโลก พระโพธิสัตว์เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย สิ่งที่เราสร้างมาๆ เพื่อสังคม เพื่ออำนาจวาสนา เพื่อการกระทำเพื่อปมพะอะหัวใจของตน

นี่เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาปรารถนาหรือสัตว์ชนสัตว์ หรือสัตว์ชนสัตว์ เรามีอำนาจวาสนาขึ้นมา เรามีความเชื่อมีความศรัทธา

หลวงตาท่านพูดประจำ “คนไม่มีอำนาจวาสนาไม่ได้นับถือศาสนาพุทธ”

แล้วคนที่นับถือศาสนาพุทธแล้วถ้ามีสติมีปัญญา พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ถ้ามันรู้ มันตื่น มันเบิกบานของมันจริงนะ มันใช้ชีวิตของมันนะ มามีดไปสว่าน คุณงามความดีไปข้างหน้า

กุศลทำให้เกิดอกุศล ตั้งใจทำคุณงามความดี มามีดจะไปสว่าน พอสว่านขึ้นไปแล้ว แล้วก็หลับหูหลับตา

เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนเรื่องกาลามสูตร ไม่ให้เชื่อใดๆ ทั้งสิ้น แม้แต่อาจารย์ของตนสอนก็อย่าเชื่อ เพราะวุฒิภาวะมันแตกต่างกันไป เราไม่เคยอยู่ในสังคมนั้น พออยู่ในสังคมนั้นเขาอยู่กับกันอย่างนั้น เราเข้าไปเราก็ตาโตเขียว เขาพาไปไหนก็ไม่รู้

แต่ต้องย้อนกลับมาที่ใจของเรา มันละมันวางได้จริงหรือ มันมีอะไรไปละไปวาง มันมีอะไรเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาบ้าง สอนให้คนอื่นละวาง ตัวเองสะสมเต็มที่ นี่ไง มันจะเป็นอย่างนั้นไปได้อย่างไร โลกธรรม ๘ มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ อยากรมีหน้ามีตามีอะไรบ้างบอกแตก

เวลาครูบาอาจารย์ของเราถ้าเป็นสัจจะความจริง เป็นสัจจะความจริง เข้าป่าเข้าเขาไป อยู่ในความสงบวิเวกไป วิหารธรรมๆ ถ้ามันมีความสุขจริงมันมีความสุขในหัวใจอันนั้น มันไม่ต้องการให้ใครมาเชิดหน้าชูตาทั้งสิ้น

ถ้ามีการเชิดหน้าชูตา นี่ไง ผงชูรส อยากเติมผงชูรส อยากให้เขาหอมหวาน อยากให้เขาได้กลิ่น อยากให้เขามองหน้า

หลวงตาท่านพูดประจำ ให้เขาหันมามองหน้าที่เดียวก็ยังมี ทำอะไรก็ได้ให้เขามานับถือก็ยังดี

นี่ไง มันเป็นจริงหรือ นี่ไง กาลามสูตร อย่าเชื่อแม้แต่อาจารย์ของตน อย่าเชื่อ ให้ย้อนกลับมาที่ใจของเรา นี่มันเป็นความจริงหรือไม่ ถ้ามันเป็นความจริงนะ มันเข้าใจ

เริ่มต้นคูสิ ปริยัติ การศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่ไง เวลาเด็กๆ เราฝึกฝนมันๆ ถ้าฝึกฝนมา การที่เราเบียดเบียนเขามันมีแต่โทษทั้งสิ้น ถ้าเราเสียสละให้เขามันจะเป็นประโยชน์แล้ว แล้วถ้าเราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เหมือนกัน ถ้ามันเป็นโทษ จิตใจมันเป็นความโลภ ความโกรธ ความหลง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ก็ได้แจกแจงแยกแยะแล้ว แจกแจงแยกแยะแล้วในใจของท่าน ท่านได้ประพฤติปฏิบัติ ท่านได้เห็นของจริง

“มารอเยย เธอเกิดจากความดำริของเรา เราจะไม่ดำริถึงเจ้า เจ้าจะเกิดบนหัวใจของเรา อีกไม่ได้เลย”

มารนี่ขีดเส้นเลย ไม่ให้มันข้ามเส้นมาเลย แล้วเวลาจะทำลายมัน ฆ่ามัน เวลาพญามาร เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม ไปนั่งร้องไห้เดือดร้อนไปถึงลูกสาว ความโลก ความโกรธ ความหลง “พ่อไม่ต้องห่วง เดี่ยวจะไปจัดการให้เอง”

พ่อเขายังฆ่าแล้ว ลูกสาวมันจะมีอะไรขึ้นมา นี่ไง ถ้าทำเสร็จสิ้นกระบวนการมันไปแล้ว ถ้ามันเป็นจริงๆ มันเป็นจริงในใจอันนั้น

แล้วสักจะความจริง เราศึกษามา ศึกษามาเพื่อความรู้ของเรา เวลาจะปฏิบัติอย่าเชื่อ อย่าเชื่อใครๆ ทั้งสิ้น ให้มันเป็นจริงของเราขึ้นมา ถ้ามันจะสาธุ เห็นไหม

เวลาหลวงตาท่านพูดถึงหลวงปู่มัน “หลวงปู่มันเป่ากระหม่อมเรามา หลวงปู่มันเป่ากระหม่อมเรามา”

หลวงตาท่านศึกษาจนเป็นมหา ท่านบอกเลย ธรรมวินัยก็ศึกษามาหมดแล้ว แล้วเวลาไป อยู่ใกล้ชิด เวลาหลวงปู่มันท่านทำมันยิ่งกว่าอีก ธรรมวินัยยังไม่ละเอียดลึกซึ้งเท่าอันนั้น ยังไม่ได้ละเอียดลึกซึ้งที่ท่านทำ คุณติ ถือผ้าสามผืน ไม่เคยใช้ผ้าของใครทั้งสิ้น เก็บเอา ชักบังสกุลเอา จนคนที่เขาเห็นดีเห็นงามต้องเอาไปวางไว้ให้ท่าน ให้ท่านชักผ้าบังสกุลนะ

เวลามันทุกขมันยากอยู่ในป่าในเขา คุณติ หลวงตาท่านบอกเลย “๙ ปีที่อยู่ในป่าในเขาใคร ไม่เคยเห็นเราเลย เวลาเราเสร็จกิจแล้ว ออกมาแล้วถึงมาเห็นหน้าเรา” นี่ไง ถ้ามันเป็นจริงมัน ต้องเป็นจริงในใจอันนั้น

นี่พูดถึงว่า ถ้ามันประพฤติปฏิบัติอยู่ใกล้ชิดนี้รู้ ศีลรู้ได้ต่อเมื่ออยู่ใกล้ชิดกัน ธรรมะเวลา อ้าปาก อ้าปากออกมามีแต่การขัดแย้งกันทั้งสิ้น ธรรมะมันมาจากไหน ธรรมะ ศีล สมาธิ ปัญญา ความปกติของใจ ใจที่มันมันคงขึ้นมาถึงยังไม่มีเลยหรือ แล้วสมาธิ ความมันคง กำลัง

เอ็งไม่มีเลยหรือ แล้วถ้าปัญญาๆ ใ้โฮ! ความจำทั้งนั้นเลยนะ ปัญญาที่ไปเก็บมุขของครูบา อาจารย์ออกมาขยายความ อันนั้นมันเป็นสมบัติส่วนตัวนะ

เวลาหลวงตาท่านพูดถึงครูบาอาจารย์ เวลาสนทนาธรรม ถ้ามันไม่มีมันพูดไม่ได้ ถ้ามันไม่มีมันพูดออกมาไม่ได้

ใ้ที่พูดๆ มา ถ้ามันมีใครพูดแล้ว แล้วเราพูดตาม ซ้ำทั้งนั้นนะ ความจำ ความจำทั้งสิ้น

นี่พูดถึงว่าถ้ามันเป็นความจริง พูดถึงว่าอยู่ใกล้ชิดครูบาอาจารย์ ศีลมันรู้ได้ ศีล มันจริง หรือไม่จริง ศีลนี้มันสัมผัสได้เลย แล้วถ้าเป็นธรรมๆ นะ เป็นธรรมนะ เมตตาธรรม

เมตตาธรรมนะ เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านพูดเลย ท่านพยายามจะสร้างศาสน ทายาท เวลาท่านพยายามค้นคว้าหาสัจธรรมในใจของท่านมันทุกข์มันยากขนาดไหน หลวงปู่ มั่นท่านเป็นคนบุกเบิกมาก่อน เวลาบุกเบิกมาก่อน ท่านถึงบอกว่าจิตนี้มันแก้ยากนะ จิตนี้มัน แก้ยากนะ

แล้วจิตนี้มันเป็นได้หลากหลายนัก จิตนี้เป็นได้หลากหลายนัก จิตคือสัจจะคือความจริง แต่มันมีกิเลสตัดทอนความทะยานอยากมันชักมันนำ มันคล้อยตามไป แล้วคนที่ไม่สติ ไม่มี อานาจาสนา มันไม่มีขันติธรรมที่จะคงที่ไว้ได้ มันโดนชักนำไปหมด แล้วพอโดนชักนำไปมัน เสียหายทั้งสิ้น

จิตนี้เป็นได้หลากหลายนัก กิเลสมันพลิกแพลงให้เป็น กิเลสมันพลิกมันแพลง ตัวเองไม่ มีก็พยายามจะสร้างปมขึ้นมาให้มันมี มันไม่มีหรือ แต่คนมีมันก็มีของมัน มันบอกไม่มีมันก็มี

นี่ไง “แก้จิตแก้ยากนะ แก้จิตแก้ยากนะ” ท่านพยายามจะแก้ไขของท่าน นี่เวลาครูบา อาจารย์ที่เป็นจริงนะ ครูบาอาจารย์ที่เป็นจริงท่านล้มลุกคลุกคลานมาก่อน ท่านสมบุกสมบันมา ก่อน

ทำไรไถนาว่าเป็นเรื่องทุกข์ยาก ทำมาหากินก็เป็นเรื่องทุกข์ยาก แต่เวลาจะตรวจสอบจิต ตัวเองมันทุกข์ยากมากกว่า เวลานั่งสัปหงกโง่งวง ทำไมมันง่วงนอน

อดอาหาร ฝอนอาหาร จบหมดนะ ฝอนอาหาร มันจะง่วงไปไหน เวลามันจะเอาจริงๆ เข้าก็ไม่กล้า ทำจริงๆ จับจดไปหมด ทำอะไรไม่ได้สักชิ้นหนึ่ง

เวลาใช้ปัญญาๆ ปัญญาชี้โก่ง โกงเขามาทั้งสิ้น ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ศึกษามา ศึกษามาเป็นแนวทางให้ประพฤติปฏิบัติ ทรงจำธรรมวินัยนี้ไว้ให้ประพฤติปฏิบัติ แล้วถ้ามันเกิดขึ้นจริง พระสารีบุตรไม่เชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระสารีบุตรไม่เชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพราะมันเป็นคุณธรรมในใจของพระสารีบุตรเอง

นี่ก็เหมือนกัน ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติมันต้องเกิดขึ้นเองกลางหัวใจ ถ้าเกิดขึ้นเองเกิดขึ้นจากการประพฤติปฏิบัติ เกิดขึ้นเองคือเกิดจากการกระทำของเรา

ไม่ใช่เกิดขึ้นเองจากไปจำของเขามาแล้วก็โมยมาว่าเป็นของเรา เป็นไปไม่ได้หรอก เพราะมันเหมือนกับหมาห่มหนังเสือ หมาห่มหนังเสือ มันจะเห่าจะหอนอย่างไรมันก็เป็นหมาเสือนะ เวลาคำรามขึ้นมาจะ จะอย่างไรมันก็เป็นเสือ

ความจำๆ หมาห่มหนังเสือคือมันเป็นหมา มันจะบันลือสีหนาทอย่างเสือเป็นไปไม่ได้ แต่มันห่มหนังเสืออยู่

นี่ก็เหมือนกัน ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าคือเสือ สิ่งที่คุณคุมครองดูแลพวกเราอยู่ แล้วเราพยายามจะประพฤติปฏิบัติของเราขึ้นมาให้มันเป็นเสือ เสือให้มันบันลือสีหนาทให้มันเป็นความจริงขึ้นมา ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา เสือมันอยู่ที่ไหนเอาไม่ไปเหย่มันก็คำรามเป็นเสือ

เสือไปอยู่ที่ไหนนะ ทำอะไรมัน มันก็คำรามเหมือนเสือ หมาไปอยู่ที่ไหนนะ ไปอยู่ในที่สูงส่งขนาดไหน เวลามันเห่าออกมาก็หมา หมาวันยังค่ำ

ความจริงอันนี้สำคัญ เวลาออกมาในนี้ ใจว่ามีศีลมีธรรมหรือไม่ อยู่ใกล้ชิดครูบาอาจารย์ มันรู้หมดนะ เพียงแต่รู้แล้วเราจะมีจุดยืนหรือไม่ เราจะเอาความจริงหรือเราจะอยู่กับหมาที่ห่มหนังเสือ ให้หมามันเห่ามันหอน แล้วธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นอย่างนั้นหรือ

บันลือสีหนาทๆ บันลือสีหนาทมันกังวานกลางหัวใจนะ พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เวลา
มันสงบระงับขึ้นมา แหม! มหัศจรรย์ แล้วความมหัศจรรย์นี้ใครๆ ก็อยากได้ แล้วก็มา
ประติดประต่อกันอย่างนั้นหรือ มันเป็นไปได้หรือไม่ได้ออก

เวลาอยู่ในศีลในธรรม สมณะต้องเป็นสมณสา रूप ไม่ดำรงชีพแบบฆราวาส แต่เวลามัน
รุนแรง กิเลสมันท่วมท้น เราก็ต้องรุนแรงไปกับมัน เวลามันนี่มันนวล เราก็นี่มันนวลไปกับมัน เวลา
เราประพฤติปฏิบัติมันมีหนักมีเบา มีการกระทำ ไม่ใช่ว่ามันจะเป็นสูตรสำเร็จอยู่อย่างนั้นนะ
สูตรสำเร็จอย่างนั้นกิเลสมันเอาไปกินหมดนะ ทำพอเป็นพิธี แล้วพอเป็นพิธีแล้วก็คิดว่าพิธีนั้นมัน
ยิ่งใหญ่

แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเราะ ท่านทำเสร็จแล้วจบ มันเป็นอดีตอนาคตไปแล้ว
ปัจจุบัน ปัจจุบันนี้สำคัญ ถ้าปัจจุบันนี้สำคัญ เราทำของเราตรงนี้

วันพระ วันพระ วันโกนเราทำของเราให้ดีขึ้น รักษาหัวใจของเราให้ดีขึ้น ประพฤติปฏิบัติ
ของเราให้เป็นพุทธะกลางหัวใจของเรา นี่ กลางหัวใจนี้ให้เป็นประโยชน์กับเรา

ใครจะมีมุมมองทิวทัศน์ความเห็นของเขา สาธุ กรรมของสัตว์ ทุกคนจะให้ชอบเหมือนกัน
ไม่ได้ มันกรรมของเขา มันรสนิยมของเขา

เราเองเรามีสติปัญญาของเรา เราเอาความจริง รสนิยมมาที่หลัง เอาความจริงก่อน
แล้วความจริงถ้ามันเป็นจริงขึ้นมาแล้วนะ รสนิยมมาที่หลัง

นี่พูดถึงสิ่งที่ว่ากิริยา อำนาจวาสนาของคนมันแตกต่างกัน แตกต่างกัน เราก็สงวนรักษา
เพื่อหัวใจของเรา เพื่อการกระทำของเรา เพื่อเป็นความจริงของเรา เอวัง